

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра селекції та насінництва ім. проф. М.Д. Гончарова

«Затверджую»

**Завідувач кафедри селекції
та насінництва ім. М.Д. Гончарова**

«22» квітня 2019 р

_____ **(Оничко В.І.)**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона прав на сорти рослин в Україні

Спеціальність: *201 – Агронімія*

Факультет: *агротехнологій та природокористування*

2019 - 2020 навчальний рік

Робоча програма з **Охорони прав на сорти рослин в Україні** для аспірантів освітньо-наукового рівня «Доктор філософії»

Розробник: Кожушко Н.С. д. с.-г. н., професор кафедри селекції та насінництва ім. М.Д. Гончарова, _____

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри *селекції та насінництва ім. М.Д. Гончарова.*

Протокол від “22” квітня 2019 року № 21

Завідувач кафедри _____ Оничко В.І.

Погоджено:

Декан факультету _____ (Коваленко І.М.)

©СНАУ, 2019 рік

©Кожушко Н.С., 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство	Нормативна	
Модулів - 2	Спеціальність: 201 Агрономія	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		2019-2020-й	2019-2020-й
Загальна кількість годин - 120		Курс	
		2	2
		Семестр	
		3	3
Тижневих годин: аудиторних – 4 самостійної роботи - 2	Освітньо-науковий рівень: «Доктор філософії»	Лекції	
		44 год.	44 год.
		Практичні, семінарські	
		44 год.	44 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		16 год.	16 год.
		Індивідуальні завдання:	
-	-		
Вид контролю:			
залік	залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%): 84,6 (15,4)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: формування системи спеціальних теоретичних знань про систему державного сортовипробування і реєстрацію прав інтелектуальної власності на сорти рослин та виконання міжнародних зобов'язань України, що випливають із членства України в Міжнародному Союзі з охорони нових сортів рослин.

Завданням вивчення дисципліни є: освоєння аспірантами науково - правових основ законодавчої бази у сфері охорони прав на сорти рослин; вивчення порядку державної реєстрації заявок, прав інтелектуальної власності на сорти рослин та реєстрації сортів рослин придатних для поширення в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:

знати: повноваження у сфері охорони прав на сорти рослин Кабінету Міністрів України, Контролюючого та Компетентного органів; відомості, що вносяться до Державного реєстру заявок, Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні; критерії заборони поширення сортів рослин в Україні; Державного реєстру патентів.

вміти: використовувати законодавчу базу з охорони прав на сорти рослин; складати нормативно-технічну документацію.

Загальні компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

Шифр	Загальні компетентності
ЗК 1	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, самовдосконалюватись та формувати системний науковий світогляд
ЗК 2	Здатність до критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень, синтезу цілісних знань, комплексного вирішення проблем
ЗК 3	Здатність до абстрактного креативного мислення, виявлення, отримання, систематизації, синтезу й аналізу інформації з різних джерел із застосуванням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності.
ЗК 5	Здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення для досягнення поставлених цілей.
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 11	Здатність готувати наукові тексти, представляти, обговорювати, вести дискусії

та наукову полеміку щодо результатів своєї наукової роботи державною та іноземною мовами в обсязі, достатньому для повного розуміння, демонструючи культуру наукового усного і писемного мовлення.
--

Очікувані результати навчання з дисципліни

Шифр	Програмні результати
ПРН 6	Уміти проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових наукових положень та ідей
ПРН 7	Ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження у науково-дослідницькій та інноваційній діяльності
ПРН 11	Вільно спілкуватися в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю у відповідній галузі наукової та/або професійної діяльності
ПРН 12	Кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.
ПРН 13	Професійно презентувати результати своїх досліджень на вітчизняних та міжнародних наукових конференціях, семінарах, використовувати іноземну мову у науковій, освітній та інноваційній діяльності
ПРН 15	Вміти працювати з різними джерелами, здійснювати, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію. Розуміння наукових статей у сфері обраної спеціальності. Вміння та навички працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, такими як Web of Science, Scopus та ін. Наукову літературу щодо сучасного стану та тенденцій розвитку світової і вітчизняної науки з розробки сучасних еколого-адаптованих технологій вирощування. Вміння та навички проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел, наукової літератури, досліджень вітчизняних і зарубіжних авторів з питань розробки сучасних еколого-адаптованих технологій вирощування. Вміння та навички відслідковувати найновіші досягнення в аграрному виробництві та агрономії та знаходити наукові джерела, що мають відношення до сфери наукових інтересів здобувача. Знання, розуміння, вміння та навички використання правил цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного списку. Знання та розуміння змісту і порядку розрахунку основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Хірша (h-індекс), імпаکت-фактор). Вміння та навички аналізувати інформаційні джерела, виявляти протиріччя і невирішені раніше проблеми або їх частини, формулювати робочі гіпотези.
ПРН 19	Бути здатним приймати обґрунтовані рішення, саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за достовірність і новизну власних наукових досліджень та прийняття рішень, вміти мотивувати співробітників рухатися до спільної мети

Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Компетентності	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 15	ПРН 19
СК 1	*		*	*	*		*
СК 2		*	*	*		*	*
СК 3	*	*	*	*			
СК 5		*	*	*	*		
СК 9	*		*	*	*	*	
СК 13	*		*		*	*	*

СК 1. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти робочі гіпотези, визначати актуальність, мету, завдання, які необхідно вирішити для досягнення мети, оцінювати необхідні ресурси та час для реалізації, що передбачає глибоке

переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

СК 2. Здатність до комплексності проведення досліджень у галузі агропромислового виробництва та агрономії.

СК 3. Вміння володіти інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світових і вітчизняних агротехнологій вирощування сільськогосподарських культур.

СК 5. Здатність до встановлення природних передумов застосування конкретних модифікацій і методів досліджень, вибору раціональної методики польових і лабораторних робіт та оцінки необхідної точності вимірювань і якості кінцевих побудов, що необхідно підтвердити на прикладі власного дослідження.

СК 9. Вміння розробляти систему експериментальних досліджень для практичного підтвердження теоретичних допущень та реалізувати її у агротехнологічному процесі.

СК 13. Знання і дотримання норм наукової етики і академічної доброчесності.

3. Програма навчальної дисципліни

(Затв. ВР СНАУ, протокол №10 від 23 квітня 2018 р.)

Змістовий модуль 1: Організація і техніка випробовування сортів рослин в Україні

Тема 1. Науково-правова основа сфери сортовипробування та охорони прав на нові сорти рослин. Анотація. Термінологія. Загальні положення законодавства, його основа та сфера застосування. Повноваження у сфері сортовипробування та охорони прав на нові сорти рослин Кабінету Міністрів, Компетентного і Контролюючого органів виконавчої влади України. Повноваження Інституту експертизи сортів рослин України та інших установ, організацій та підприємств.

Тема 2. Завдання державного сортовипробування с.-г. культур. Коротка історична довідка. Організація проведення досліджень у всіх природних зонах країни. Польові дослідження нових сортів і гібридів порівняно зі сортами-стандартами за показниками господарської придатності. Добір кращих форм у зональному розрізі. Високоврожайні, стійкі до розповсюджених хвороб і шкідників, цінних за якістю сорти і гібриди, як важлива ланка інтенсивних технологій виробництва продукції рослинництва.

Тема 3. Порядок включення нових сортів і гібридів у державне сортовипробування. Умови включення. Результати польових і лабораторних досліджень сорту установи-оригінатора за перевищенням урожайності (рівень

довірчої вірогідності 0,95), перевищенням або рівністю якісних показників кращих реєстрованих сортів. Переведення на стерильну основу гібридів кукурудзи. Рішення питання про включення сорту на сортодільницю, умови якої відповідають вимогам сорту.

Тема 4. Функціональність системи документообігу та поставки зразків насіння і посадкового матеріалу. Обов'язки заявника на новий сорт, який передається до державного сортовипробування. Гарантії поставки кондиційного насіння і посадкового матеріалу. Особливість надання зразків.

Тема 5. Структура державної сортовипробувальної мережі. Науково-виробничі одиниці державного сортовипробування. Державні сортовипробувальні дільниці на самостійному балансі; державні сортовипробувальні станції; лабораторії оцінки якості досліджувальних сортів. Специфіка, виробнича база, географічне положення державних сортовипробувальних одиниць.

Тема 6. Методика державного сортовипробування. Склад методики сортовипробування. Загальні положення методики сортовипробування різних груп культур. Методи хімічного аналізу продукції сортів і гібридів. Основні елементи польових дослідів. Принцип різниці за генотипом і рівноцінності всіх умов проведення дослідів. Добір доцільних форм і розміру ділянок. Визначення необхідної кількості повторювання у досліді. Розміщення сортів однієї групи.

Тема 7. Види державного сортовипробування. Види польових досліджень сортовипробувальної мережі. Розширене конкурсне, конкурсне, виробниче, технолого-економічне випробування. Специфічність ентомофітопатологічних державних сортодільниць за оцінкою ступеня сприйнятливості сортів до основних патогенів.

Змістовий модуль 2: Правова основа охорони прав на сорти рослин.

Тема 8. Законодавча нормативно-правова база у сфері охорони прав на сорти рослин. Загальне і спеціальне законодавство. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» (2002 р.) та внесення змін до нього. Закон

України «Про наукову і науково-технічну експертизу та діяльність». Закон України «Про насіння і садивний матеріал». Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин UPOV.

Тема 9. Набуття прав на сорти рослин. Загальні положення щодо порядку набуття прав інтелектуальної власності на сорт рослин: подання і експертиза заявки, державна реєстрація прав. Права на сорт рослин автора сорту, роботодавця, правонаступника (спадкоємця), першого заявника. Заявка на сорт та її складові. Додаткові фізичні матеріали об'єкта заявки. Сплата збору за подання заявки.

Тема 10. Державна реєстрація інтелектуальної власності на сорти рослин. Статус експертизи заявки на сорти. Формальна експертиза: відповідність формальних ознак заявки вимогам, публікація відомостей про заявку. Кваліфікаційна експертиза: мета і умови проведення. Експертиза назви сорту та визначення його придатності для поширення; прийняття рішення про виникнення прав на сорт; строк чинності майнового права інтелектуальної власності на поширення сорту. Тимчасова правова охорона майнових прав інтелектуальної власності на сорт та на його поширення. Умови здійснення державної реєстрації прав на сорт. Видача документів про право на сорт.

Тема 11. Критерії занесення сортів і гібридів до Державного реєстру сортів, придатних до поширення в Україні. Права на сорт. Критерії придатності сорту для набуття прав: новизна, відповідність сорту умовам відмінності, однорідності та стабільності. Умови державної реєстрації сорту, його назва і придатність для поширення в Україні.

Тема 12. Майнове та виключне право власника сорту. Перелік особистих немайнових прав автора на сорт та на його поширення в Україні. Перелік майнових прав інтелектуальної власності на сорт. Виключне право на дозвіл чи заборону використання сорту іншими особами: перелік дій щодо посадкового матеріалу. Передача володільцем патенту майнових прав на сорт та на його використання: ліцензійний договір, ліцензія, ліцензіар, ліцензіат.

Умови передачі майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, що належить юридичній особі, яка ліквідується.

Тема 13. Тривалість чинності майнового права на поширення сорту.

Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин. Збір за підтримання чинності майнового права на сорт рослин та на його поширення. Примусова ліцензія на використання сорту: права особи, яка її отримує і за яких умов. Невиключна примусова ліцензія: визначення обсягу використання сорту, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди володільцю патенту. Обмеження майнових прав на сорт рослин. Обов'язки володільця патенту і власника майнового права на поширення сорту та використання його назви. Умови для припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин та його поширення.

Тема 14. Захист прав на сорти рослин. Порухення особистих немайнових прав інтелектуальної власності на сорт. Вимоги особи, права на сорт якої порушені. Розв'язування спорів у судовому порядку. Відповідальність за порушення прав на сорти: відшкодування моральної (немайнової) шкоди, стягнення збитків або компенсації (розмір), накладання штрафу (розмір), вилучення з комерційного обігу чи конфіскація будь-якого матеріалу сорту, продукту отриманого з нього та обладнання, яке було значною мірою використано для незаконного виробництва матеріалу сорту. Порядок передачі суми штрафів до Державного бюджету України.

Тема 15 . Україна – член Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин. Порядок та мета вступу України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин. Європейський союз. Представник України у Раді Міжнародного Союзу по охороні нових сортів рослин. Призначення представника та його основні завдання щодо представлення інтересів України у Раді Союзу. Права представника для здійснення покладених на нього повноважень. Обов'язки представника на виконання основних завдань. Особа, яка може бути представником України у Раді Міжнародного Союзу по охороні нових сортів рослин. Організаційна структура Союзу. Робота ради Союзу.

Права та обов'язки держав – членів Союзу. Порядок ввезення в Україну і вивезення з України насіння і садивного матеріалу сортів рослин для наукових цілей та цілей державного сорто випробування. Положення про еталонну колекцію сортів рослин. Визначення порядку створення, використання та підтримання еталонних колекцій сортів, що використовуються при проведенні кваліфікаційної експертизи нових сортів рослин для підготовки експертного висновку за заявкою та прийняття рішення щодо Державної реєстрації сорту і права на нього.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна і вечірня форми					
	усього	у тому числі				
		лекцій	практичних	лабораторних	індивід.	сам. роб.
Модуль 1. Державна система випробування сортів рослин						
Змістовий модуль 1: Організація і техніка випробування сортів рослин на придатність до поширення в Україні						
<i>Тема 1. Науково-правова основа сфери сорто випробування та охорони прав на нові сорти рослин</i>	2	2	-	-	-	-
<i>Тема 2. Завдання державного сорто випробування с.-г. культур</i>	2	2	-	-	-	-
<i>Тема 3. Порядок включення нових сортів і гібридів у державне сорто випробування</i>	4	2	2	-	-	-
<i>Тема 4. Функціональність системи документообігу на поставки зразків насіння і посадкового матеріалу</i>	2	2	-	-	-	-
<i>Тема 5. Структура державної сорто випробувальної мережі</i>	2	2	-	-	-	-
<i>Тема 6. Методика державного сорто випробування</i>	10	2	6	-	-	2
<i>Тема 7. Види державного</i>	10	2	6	-	-	2

<i>сортівипробування</i>						
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	32	14	14	-	-	4
Усього годин	32	14	14	-	-	4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна і вечірня форми					
	усього	у тому числі				
		лекцій	практичних	лабораторних	індивід.	сам. роб.
Модуль 2. Державна система охорони прав на сорти рослин						
Змістовий модуль 2: Правова основа охорони прав на сорти рослин						
<i>Тема 8. Законодавча нормативно-правова база у сфері охорони прав на сорти рослин</i>	10	4	4	-	-	2
<i>Тема 9. Набуття прав на сорти рослин</i>	10	4	4	-	-	2
<i>Тема10. Державна реєстрація інтелектуальної власності на сорти рослин</i>	10	4	4	-	-	-
<i>Тема11. Критерії занесення сортів і гібридів рослин до Державного реєстру сортів, придатних для поширення в Україні</i>	10	4	4	-	-	2
<i>Тема12. Майнове і виключне право власника сорту</i>	10	4	4	-	-	2
<i>Тема13. Тривалість чинності майнового права на поширення сорту</i>	8	4	4	-	-	-
<i>Тема14. Захист прав на сорти рослин</i>	8	4	4	-	-	-

<i>Тема15. Україна – член Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин</i>	6	2	2	-	-	2
Усього за змістовим модулем 2	72	30	30	-	-	10
Усього годин	72	30	30	-	-	10
УСЬОГО ГОДИН	104	44	44	-	-	14

**5. Теми та план лекційних занять
(денна і вечірня форми навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема1:Науково-правова основа сфери сортовипробування та охорони прав на нові сорти рослин 1. Вступ. Анотація дисципліни 2. Термінологія 3. Повноваження у сфері сортовипробування та охорони прав на нові сорти Кабінету Міністрів, органів виконавчої влади	2
2.	Тема 2: Завдання державного сортовипробування с.-г. культур 1. Коротка історична довідка 2. Організація проведення польових досліджень 3. Нові сорти – важлива ланка інтенсивних технологій виробництва продукції рослинництва	2
3.	Тема3: Порядок включення нових сортів і гібридів у державне сортовипробування 1. Умови включення сортів і гібридів 2. Результати досліджень сортів установи-оригінатора 3. Розподіл прийнятого сорту на відповідну сортодільницю	2
4.	Тема 4: Функціональність системи документообігу та поставки зразків насіння і посадкового матеріалу 1. Обов'язки заявника на новий сорт 2. Гарантії поставки кондиційного матеріалу 3. Забезпечення необхідною кількістю матеріалу нового сорту за роками його випробування	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5.	Тема 5: Структура державної сортовипробувальної мережі 1. Науково-виробничі одиниці державного сортовипробування 2. Лабораторії оцінки якості досліджуваних сортів 3. Специфіка виробничої бази, географічне положення сортовипробувальних ділянок і станцій	2
6.	Тема 6: Методика державного сортовипробування 1. Загальне положення 2. Методика сортовипробування різних груп культур 3. Методи хімічного аналізу продукції сортів і гібридів 4. Основні елементи польових дослідів	2
7.	Тема 7: Види державного сортовипробування 1. Розширене конкурсне і конкурсне 2. Виробниче і техніко-економічне 3. Ентомофітопатологічне за оцінкою ступеня сприйнятливості сортів до основних патогенів	2
8.	Тема 8: Законодавча нормативно-правова база у сфері охорони прав на сорти рослин 1. Загальне законодавство України 2. Спеціальне законодавство України	2
9.	Тема 8: (продовження) 3. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин UPOV	2
10.	Тема 9: Набуття прав на сорти рослин 1. Загальні положення 2. Права на сорт рослин автора сорту, роботодавця, правонаступника, першого заявника	2
11.	Тема 9: (продовження) 3. Заявка на сорт, її складові. Оплата збору 4. Додаткові фізичні матеріали об'єкта заявки 5. Право на пріоритет і конфіденціальність заявки	2
12.	Тема 10: Державна реєстрація інтелектуальної власності на сорти рослин 1. Статус експертизи заявки на сорт 2. Формальна експертиза заявки 3. Кваліфікаційна експертиза заявки	2
13.	Тема 10: (продовження) 4. Прийняття рішення про виникнення прав на сорт 5. Строк чинності майнового права 6. Умови здійснення державної реєстрації прав на сорт. Видача документів	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
14.	Тема 11: Критерії занесення сортів і гібридів рослин до Державного реєстру сортів, придатних для поширення в Україні 1. Новизна сорту 2. Відповідність сорту умовам відмінності, однорідності та стабільності	2
15.	Тема 11: (продовження) 3. Назва сорту 4. Придатність сорту для поширення в Україні 5. Обов'язки володільця патенту і власника майнового права на поширення сорту	2
16.	Тема 12: Майнове і виключне право власника сорту 1. Особисті немайнові права автора на сорт та його поширення в Україні 2. Майнові права інтелектуальної власності на сорт	2
17.	Тема 12: (продовження) 3. Виключне право на дозвіл чи заборону використання сорту іншими особами 4. Ліцензійний договір, ліцензія, ліцензіар, ліцензіат 5. Умови передачі майнових прав на сорт рослин юридичній особі, яка ліквідується	2
18.	Тема 13: Тривалість чинності майнового права на поширення сорту 1. Строк чинності майнових прав власності на сорт 2. Підтримання чинності майнового права на сорт та його поширення.	2
19.	Тема 13: (продовження) 3. Примусова ліцензія на використання сорту 4. Невиключна примусова ліцензія 5. Обмеження прав на сорт рослин	2
20.	Тема 14: Захист прав на сорти рослин 1. Дострокове припинення чинності майнового права на сорт та на його поширення 2. Відмова від майнових прав інтелектуальної власності на сорт	2
21.	Тема 14: (продовження) 3. Визнання прав на сорт недійсним 4. Порушення прав на сорт та відповідальність за нього	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
22.	Тема 15: Україна – член Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин 1. Порядок та мета вступу України до Союзу 2. Призначення представника у Раді Союзу по охороні нових сортів рослин 3. Повноваження представника України у Раді Союзу	2
23.	Тема 15: (продовження) 3. Права та обов'язки держав-членів Союзу 4. Основа співробітництва з країнами-членами UPOV, CPVO ЕС та ОЕСД	2
Разом:		44

8. Темі практичних семінарів (денна і вечірня форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Визначення термінів щодо загальних положень Закону України «Про охорону прав на сорти рослин»	4
2.	Вивчення структури сучасних державних сортових рослинних ресурсів	4
3.	Вивчення повноважень у сфері охорони прав на сорти рослин Кабінету Міністрів України та Контролюючого органу	2
4.	Вивчення повноважень Компетентного органу виконавчої влади у сфері охорони прав на сорти рослин	2
5.	Визначення заходів захисту прав на сорт. Державне стимулювання створення та використання нових сортів	2
6.	Встановлення вимог та порядку складання нормативно-технічної документації	6
7.	Дослідження державної реєстрації прав на сорт	2
8.	Встановлення процедури отримання охоронних документів на сорти рослин	4

9.	Вивчення правил складання договорів про розподіл авторської винагороди	2
10.	Визначення критеріїв придатності сорту для набуття прав інтелектуальної власності	4
11.	Встановлення виду права на сорт та свідчення права	2
12.	Вивчення права селекціонера (автору сорту) і роботодавця	2
13.	Встановлення порядку проведення кваліфікаційної експертизи	4
14.	Визначення напряму і завдань Міжнародної конвенції в сфері охорони прав на нові сорти рослин	2
15.	Вивчення процедури ввезення в Україну насіння нових сортів с.-г. культур із-за кордону для наукових цілей та Державного сортовипробування	2
Разом		44

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методика державного сортовипробування	2
2.	Види державного сортовипробування	2
3.	Складання та оформлення нормативно-технічної документації	12
Разом:		16

11. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. *Словесні*: лекція, робота з Законами України про охорону прав на сорти (1993, 2002), про стандартизацію (2001), про підтвердження відповідності (2001); з нормативними документами по карантину рослин (2005).

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. *Практичні*: лабораторний метод, практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання:

2.1. *Аналітичний* (суть: розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак).

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:

3.1. *Репродуктивний* (можливість застосування вивченого на практиці)

4. **Активні методи навчання** – використання технічних засобів навчання, екскурсії, самооцінка знань, використання опорних конспектів лекцій.

5. **Інтерактивні технології навчання** – використання мультимедійних технологій.

В разі малокомплектних груп застосовуються наступні методи навчання:

Персоналізоване навчання (Personalized Learning)

Диференційоване інструктування (Differentiated Instruction)

Навчання через запит (Inquiry-based Learning)

12. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС.

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація).

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи:

- рівень знань, продемонстрований на практичних семінарах;
- результати виконання та захисту практичних семінарів;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

Оцінювання здобувача проводиться комісійно (до складу комісії входять члени кафедри)

13. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота															С Р С	Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Змістовий модуль 1 – 30 балів							Змістовий модуль 2 - 40 балів											
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15				
4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	85	15	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	задовільно
60-68	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Методика проведення експертизи сортів рослин картоплі та груп овочевих, баштанних, пряно-смакових на придатність до поширення в Україні (ПСП) / За ред. Ткачик С. О. – К. : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. – 96 с.

2. Конспект лекцій з дисципліни Державна охорона прав на сорти рослин/ Н.С.Кожушко.- Суми: СНАУ,2017.– 28 с.

3. Навчальний посібник «Державна охорона прав на сорти рослин» / Н.С. Кожушко, В.І. Оничко. – Суми: СНАУ, 2018. – 60 с.

4. Науково-методичні рекомендації «Набуття й захист прав на сорти рослин» / Н.С. Кожушко, В.І. Авраменко, Я.А. Завора.Суми: СНАУ,2018.– 45 с.

5. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять з дисципліни Державна охорона прав на сорти рослин/Н.С.Кожушко.-Суми:СНАУ,2018.-36 с.

6. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи з дисципліни Державна охорона прав на сорти рослин/Н.С.Кожушко.-Суми:СНАУ,2018.-23 с.

15. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про охорону прав на сорти рослин» . – К. – 21.04.1993р. – № 3117 - XII.

2. Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин». – К. – 17 січня 2002 р. – № 2986 – III.

3. Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин». – К. – 2 листопада 2006 р. – № 311 – V.

4. Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин». – К. – 16 жовтня 2012 р. – № 5462 – VI.

5. Про внесення змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин». – К. – 8 грудня 2015 р. – № 864 – VIII.

Допоміжна

1. Василюк П.М. Етапи формування національних сортових рослинних ресурсів в системі державного законодавчого регулювання України / П.М.

Василюк // Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин. – К. : ІЕСР, 2013. – № 4(21). – С.75-80.

16. Інформаційні ресурси

1. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

http://minagro.gov.ua/uk/organic_ministry?nid=27051

2. Державний реєстр патентів сортів рослин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://sops.gov.ua/reestratsiya-prav/reiestry/reiestr-patentiv>.

3. Державний реєстр заявок на сорти рослин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://sops.gov.ua/pdfbooks/09.reestry/pANDz/2017/1.pdf>.

4. Охорона прав на сорти рослин: Бюлетень / Укр. ІЕСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minagro.gov.ua>